

Modell i balsaträ av den nya ceremoniplatsen. Vy mot öst.

SÅ OCK I ÄLVEN

Flottarkärlek

Sakta strömmar Skellefteälvens vatten förbi landskyrkan och Kyrkholmen. Längs kanten står vita björkar och ur ena udden på holmen kikar en byggnad fram – det är den nya ceremoniplatsen.

Idag ligger vattenytan ostört spegelblank, men förr i världen flöt här stockar, hundravis och åter hundravis, dag ut och dag in. Från skogarna längre upp flottades timmer nedströms i älven, ner till sågverken i Skellefteå där de blev till brädor som sedan såldes vidare i landet för att bli hus.

I Norrland sysselsattes varannan vuxen man av flottning i början av 1900-talet – idag är detta arbete ett minne blott och timret åker lastbil istället. Älven

nyttjar man idag till vattenkraft, också det en resurs som hela landet tar del av.

Timmer har historiskt varit det vi har byggt våra hus av i skogslandet Sverige, särskilt i norr; här dröjde det länge innan man ens klädde byggnaderna med sågad panel. Trä som byggmaterial står idag inför en renässans. Tur att vi då har en så rik tradition!

»Så ock i älven« vill knyta an till den långa traditionen att bygga i trä och uppmärksamma det urgamla sedvanebruket flottningen. Förslaget är en hommage till alla de västerbottningar som med stor möda har fått stocken från skogen till sågen, och vidare ut i världen. Framtiden bygger vi på historia. Och av trä.

Foto: Holger Nyström

Flottare i Stenträskbäcken, maj 1961.

Inbäddad bland träd och med sikten fri. Vy mot väst.

Foto: Lars-Erik Bergström

Kyrkholmens västra udde var tidigare fri från träd. Det öppnar upp och släpper in älven och det omgivande landskapet. Kyrkstaden Bonnstan i förgrunden och kyrkogården uppe till höger.

Ett brokigt förflutet

Kyrkholmen har inte alltid fungerat som idag. Från början hette den Långholmen och brukades som betesmark. Fåren rodde man ut med båt eftersom hängbron ännu inte var byggd. Senare kom platsen att användas som virkesupplag och det var först efter det som man lät träd växa längs kanten.

Den västra udden, där tävlingsområdet ligger var till en början fri från träd och öppen mot vattnet. Den nya ceremoniplatsen öppnar åter upp denna del av holmen och låter landskapet och älven komma in.

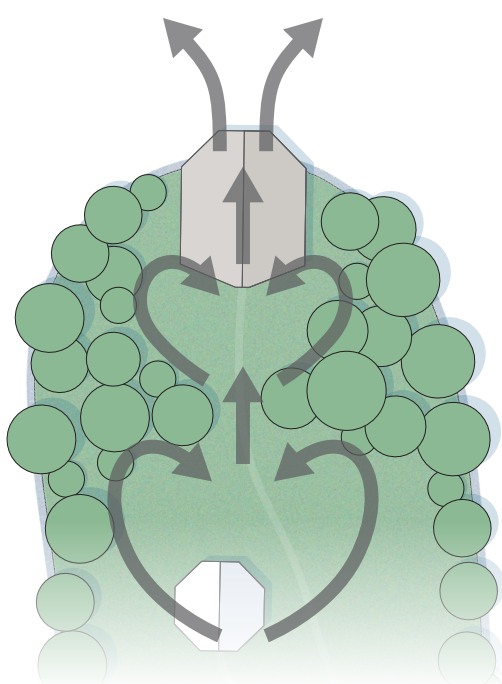
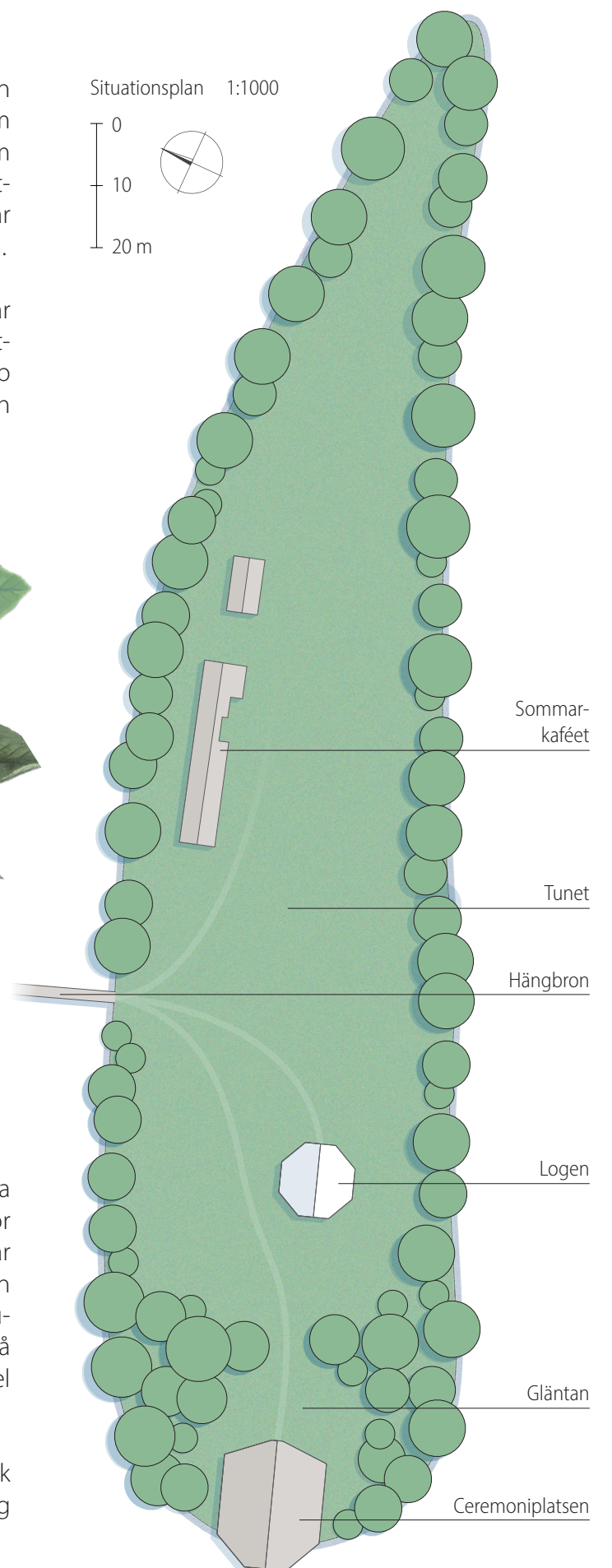
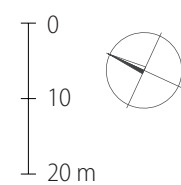
Rönn, björk, brakved, och hägg planteras runt ceremoniplatsen.

Träd ger rum

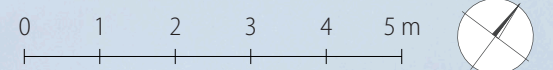
Men det är inte bara träd som ska bort – nya ska också till. Mot tunet planteras träd och buskar för att innesluta ceremoniplatsen. Mot älven öppnar det upp sig. Detta ger en rytm åt platsen och en känsla av förväntan när man går från det stora tunet till den mindre gläntan. Det förankrar också ceremoniplatsen och gör den till en integrerad del av omgivningarna.

Växtmaterialet utgörs av svenska lövträd. Björk bildar stommen och praktfullt blommande hägg och rönn bryter av. I buskskiktet växer brakved.

Situationsplan 1:1000

Att stänga till med träd mot ceremoniplatsen ger en rytm – en puls – åt platsen. Ett växelspel mellan öppet och slutet.

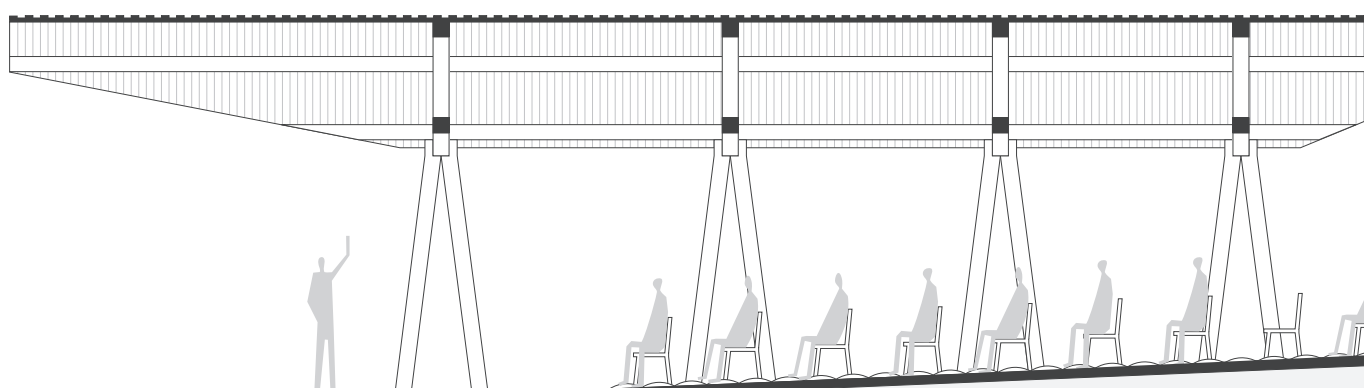
Plan 1:100

Ta i trä

Ceremoniplatsen är byggd helt och hållet i trä. På golvet ligger brädor och på taket likaså. Under bänkraderna ligger barkade stockar, som med sin rundade form ger taktill variation.

Taket skyddar församlingen mot regn. Det bärs upp av åtta pelare som till formen liknar de dykdalber som stod ute i vattendragen och som länsar (avskiljare) eller båtar kunde fästas i. Hörnen på taket är snedskurna likt den för trakten typiska åttkantiga 1800-tals-logen som också står på holmen.

Den stora scenen ger flexibilitet. Här får körer och band plats och för mer intima sammankomster, som små begravningar eller samtalsgrupper, kan stolar placeras framför bänkarna på scenen. Den breda mittgången och bänkarna om båda sidor gör att ceremoniplatsen liknar ett utomhuskapell.

Golvet sluttar svagt ner mot vattnet och ger fokus åt scenen.

Längdsnitt 1:100